

Az NDK ajándéka

A magyarországi német nemzetiségi nyelvoktatást segítő kézikönyvtárakat adott át a Német Demokratikus Köztársaság ajándékként Rudolf Rossmeiß nagykövet szerdán az NDK budapesti nagykövetségén. A hazánk és a Német Demokratikus Köztársaság közötti tudományos és kulturális együttműködés keretében az NDK felső- és szakoktatási minisztériuma három német nemzetiségi tagozatú gimnáziumunknak és 21 általános iskoláknak a tantervez kapcsoldó kötetekből egy-egy kiskönyvtárat állított össze; ezekben nyelvészeti művek

mellett szépirodalmi alkotások és egyéb tudományos munkák találhatók. A küldeményt az iskolák nevében Thomann Márton, a budapesti Kossuth Lajos Gimnázium igazgatója köszönte meg. Az ünnepségen részt vett Molnár Ferenc kulturális államtitkár, Hanga Mária oktatási miniszterhelyettes és Csendes Lajos, az MSZMP tudományos, közoktatási és kulturális osztályának helyettes vezetője. Ott voltak a Magyarországi Német Demokratikus Szövetségének képviselői is. (MTI)

Faipari tanácskozás

Evente megközelítően 10 millió köbméter fát igényel az ipar és a lakosság, ebből 7,5 millió köbméter termelnek ki a hazai erdőkből, a többi importból származik. Ahhoz, hogy ebből a fontos nyersanyagból tovább növekedjen a termelés, új eljárásokra, a fagazdálkodás további korszerűsítésére van szükség. Ennek lehetőségeiről kezdődött szerdán kétnapos tudományos tanácskozás a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium szervezésében a Magyar Tudományos Akadémián. (MTI)

„Pimasz” kis operák

Az ünnepelt író dolgozta. Am hol neje, hol anyja lép hozzá, sűrű bocsánatkérések közepette, nehogy zavarják, s egyre érdeklődnek — a vacsora felől. Mindezt dalban. Az író kínban válaszol, mérgeződik. A szituáció egyszerűre humoros és groteszk is. Az író alakító, jó hangú fiatal színészi képességei is meglepően kiválóak. Egy-egy apró mozdulata, szemvillanása, gesztusa — a zongora hangjai közben — külön figyelmet kelt. A művelődési központ zsüfőlégi telt nagytermében általános tetszésnyilvánítás. Majdnem meglepetten. A szokatlanul ki-járó örömmel. Operát idéz minden, a darabok mégis rövidke, igen-igen fiatalok játsszák (összesen négyen), a díszlet, a jelmezek amatőr módon egyszerűek-ötletek. Az előadás viszont jöszerevel profi módon színvonalas. A meghívókon, a plakátokon — a Bartók kisopera neve szerepel.

— Aki mindezt mondja: *Bárdi Sándor*, az együttes vezetője. Már a nyárról ismerős. Tanyaszínházat is játszott együttese, így járták a környékbeli falvakat, annak idején Haydn *A patikus* című művével.

— Ez az első itteni bemutatónk. Már csak egyik tagunk főiskolás, a többiek végzetek, van aki tanít, van aki a színház kórusában dolgozik. A tanárképzőn diákból nőtt ki az együttes, amely 1975 óta létezik.

— Mit játszik egy kisopera-együttes és milyen célok-kal?

— Először is, valódi értelemben vett kisoperákat. És egyfajta népművelői céllal. Ezeknek a daraboknak nem volna helyük nagyszínpadon. Így a mi elképzelésünk a nagyoperával eleve ellentétesek. Kisegyüttesre írott műveket játszunk, valami olyasféle jelszóval, hogy „Inkább egy jó kisopera, mint tíz rossz nagy”. Ezek a darabok „kis pimasz” művek, de a műfajt maximálisan komolyan kell venni. Azt hiszem, így hosszabb távon közönséget nevelhetünk a nagyoperának is.

— Stílusban mindezt hogyan?

— Csak vígoperát játszunk, de ezen belül is vannak lényeges különbségek. A szto-rik típusa összetartja ugyan

őket, de Magyarországra például nemigen jutott el a francia vígoperából fejlődött, operettet parodizáló irányzat. Operettben a bécsi volt az elsőség. Most az új helyen új stílust próbálgatunk: eddig elsősorban a XVIII. századot részesítettük előnyben, mostani egyik darabunk, *A vacsora*, Pauer „operagrotteszkje” (egyben hazai ösbe-mutatója is) egy modern buffo-darab. Mai, szellemes, mégis ismeretlenebb. Am egyben talán érdekesebb is. A másik új előadásunk *Adam A nürnbergi baba* című vígoperája a múlt századi francia stílust idézi, a morbiditás és a krimi felé kacintgatva, játékosan parodizálva az operett negédes giccsességét. A ráadás pedig *Bach Quod libetje*, vagyis *Ahogy tetszik* című töredéke. Korabeli pletykabemutató, amivel szintén valami könyvedet, újat, izgalmasat szeretnénk adni.

Bárdi Sándor elsielt, még az utolsó instrukciókat adja. *Tóth Márta*, *Vajda Júlia*, *Ördög József* és *Szilágyi Béla* pedig színpadra lép, hogy *Slama György* és *Wendler Tibor* zongorakísérettel vidám, „pimasz” interpretációját adja, kezdeményezésselkel izeltőlül tállalja a „komoly” operát. Nagyjából úgy, ahogyan ezt a műfaj megérdemli.

D. L.

Kereskedelem és közizlés

AMFORA márkaboltot nyitnak

Lámpabúra, cumisüveg, étkezés, dísztányér, falitű-kör, műanyag polc és szőszál; csak néhány a szegedi központú, Csongrád, Bács-Kiskun, Békés és Szolnok megye ellátásáért felelős AMFORA által forgalmazott, körülbelül húsz-ezerféle árucikkből. A felsorolást folytatni csábító a lehetőség; jól illusztrálnak így az üveg-, porcelán- és műanyag-kereskedelmi vállalat sokrétű tevékenységét. De a listának soha nem érnek a végére. A kereskedelmi partnerek, a gyártó vállalatok nevéit is hosszasan sorjáztathatnánk.

Az AMFORA ugyanis számtalan hazai gyárral, ipari szövetkezettel, külföldi céggel áll kapcsolatban, hogy a legkülönbözőbb izlésű, igényű vásárlók is találjanak számukra megfelelő árut a kiskereskedelmi boltokban. Az üzleti kapcsolatok kialakításában egyrészt az alapellátás biztosítása, másrészt a választék bővítése a cél. Tavalyi forgalmi tervét jócskán túlléptesítette, közel félmillió forintot eredményezett a vállalat. Szakemberei idén a forgalom további növelésére számítanak.

Az AMFORA azon nagy-kereskedelmi vállalatok egyike, amelyek kiváló üzleti érzékkel alkalmazkodnak a vásárlók változó igényeihez. Üzletkötői, piackutatói sikeresen munkálkodnak annak érdekében, hogy a vállalat tevékenysége, ne csupán az ipartól beszerzett áruk forgalmazására korlátozódjon. A közizlés fejlesztését is szem előtt tartják. Árubemutatókkal igyekeznek a korábbiaknál szebb, korszerűbb használati és dísz tárgyakat megkedveltetni a lakossággal. A hiánycikkek pótlására az AMFORA sokszor maga keres gyártó vállalatot. A népgazdaság érdekeit figyelembe véve — mellesleg a vásárlók pénztárcáját kímélendő — itthon készített termékekkel helyettesíti a valutáért beszerzett, borsos áron kínált cikkeket.

A központi raktárban kialakított bemutatóterem a vállalat mindenkorai raktárkészletéről tájékoztatja a vásárlókat. Az üzletvezetők így könnyűszerrel áttekinthetik a kínálatot. A mintaterem a lakosság előtt is nyitva áll. Aki itt körülnéz, megdöbbenéssel tapasztalhatja: a közszemlére kített

árúk egy része alig-alig, vagy egyáltalán nem kapható a kiskereskedelmi há-lózatban. Ez feltehetően azaz is magyarázható, hogy az üzletvezetők közül sokan túlságosan is maradi szemléletűek. Idegenkednek az újítól, nem rendelkeznek a kevésbé megszokott árucikkek. Persze azt sem illő elhallgatni, hogy a boltok többsége igencsak szűkös alapterületű. Bőséges kínálat bemutatására, raktározására úgyszólván egy üzletben sincs mód.

Változásra e téren a Széchenyi téri márkabolt megnyitása után számíthatunk. Az AMFORA-nak lehetősége lesz arra, hogy teljes árukeresletéből ízelítőt adjon. Hasonló céllal létesített üzlete jelenleg Kecskeméten van a vállalatnak. A Bács megyei mintabolt forgalma, népszerűsége ékesen bizonyítja, hogy a kiskereskedelmi ellátásban tevékenykedőknek változtatniuk kell szemléletükön. Itt ugyanis a sok kereskedő által eladhatatlannak minősített iparművészeti kerámiák is ká-pósak. Sőt. Kerestettebbek, mint a kispolgári ízlést tükröző porcelán dísztárgyak. L. Zs.

Fiatalok brigádja

Hajóépítők — ellenszélben

Először a szemet pihentető folyó köti le a látogató figyelmét, nem pedig a szorgoskodó emberek és gépek. Pedig a MAHART tápéi hajójavító üzemében is akad látvány. Hatalmas darukapu ingázik egy félig kész hajótörzs fölött.

— Csehszlovák megrendelőké lesz — mutatja az acélmonstrum *Ördög József*, az üzemi KISZ-bizottság titkára. Szavait elnyeli a légkalapács dörrése, a hegesztőpisztolyok surrogása. Javában tart a délutános műszak. Ilyenkor nem könnyű elhívni a hegesztőket a munka mellől.

A hajójavító egyetlen ifjúsági brigádját zömében hegesztők alakították. A Komocsin Zoltán nevet viselik.

— Azért alakultunk, hogy az idősebbeknek megmutassuk, mi is tudunk dolgozni! — állítják.

— Másként ezt nem lehetett volna?

— Nemigen ismerik el, hogy nekünk is lehetnek szakmai tapasztalataink — válaszolja *Tari József*, a legbeszédesebb brigádtag.

— Könnyebben elmondhatjuk így egymásnak a gondolatainkat — teszi hozzá *Szilágyi László*.

A brigádtagok hallgatnak — hatan gyűltek össze a kisteremben. A brigádvezető

nem tudott eljönni, nincs aki szóljon helyettük.

— Alapjában véve nem rossz nálunk a fiataloknak — oldja a feszült légkört *Ördög József*. — Sokan a katonaidő letöltése után is visszajönnek. Az ipari tanulók közül jó néhányan maradnak itt, ha leteszik a szakmunkásvizgát. Aki mindenképpen menni akar, azt tartóztatják. Persze volt már olyan, hogy valaki így akart órabéremelést kicsikarni.

— Az üzem közösségi élete nem tartja vissza a fiatalokat attól, hogy elmenjenek?

— Előfordult már, hogy az egyik fiatal munkás sokat ivott, fegyelmet adott neki, aztán elbocsájtották, később visszavették. A többiek is befogadták, most már nem valószínű, hogy még egyszer kilép.

— A fiatalok közös összefogásának sajnos nem kedvez, hogy nincs klubunk. Társadalmi munkában hozzáfognánk az építéshez, de ehhez engedély kell. Nem sokáig tartható ez az állapot. Az üzem 278 dolgozója közül 116-an harminc éven aluliak.

— A mi brigádunk azért elmegy színházba, moziba — szól közbe *Csurgó István*. — Amikor ismerkedési estet rendeztünk eljöttek az aszszonyok is.

— *Révész Károlynak* is van egy megjegyzése: — Nem igen jutunk el szórakozni. Inkább azért jó a brigád, mert így láthatjuk, hogyan dolgozik a másik, s a munkán keresztül megismerhetjük az embert.

Változik a helyszín, s az időpont. Másnap délelőtt a pártirodában beszélgetünk *Molnár János* brigádvezetővel.

— A termelési tanácskozásokon sokkal élénkebbek — védi a brigádtagokat. — A kezdeti időszakot leszámítva, eddig minden sikerült. Általában elismerik a munkánkat. Engem az üzem vezetőségébe választottak, hogy a szocialista brigádvezetőket képviseljem. Ebben jelentős része van a brigádunknak. Ránk bízta,

hogy készítsünk el egy munkafelmérést. Később ennek alapján fogják elbírálni a teljesítményeket az egész üzemben.

Közben benyit *Oravec Béla* főművezető.

— Az ifjúsági brigád sokat köszönhet a vezetőjének — közli. — Az üzem pártolja a fiatalokat, hiszen ők adják az utánpótlást. Előfordulnak ugyan kisebb hibák, de ezek nem olyanok, hogy fennakadást okozzanak. Komoly esélyük van arra, hogy idővel utolérjék az üzem legkiválóbb szocialista brigádjait.

Molnár János fészkelődik. Int, hogy ehhez lesz még egy-két szava.

— Ha a létszámhoz mérjük a munkát, máris a legjobbak között vagyunk, vagy épp az első helyen.

— Sokféleképpen lehet ítélni — próbál témát váltani a főművezető. — Nem vezet jóra, ha a fiatalok munkáját az idősebbekhez mérjük.

— S ha mégis megtennék, akkor mi lenne az eredmény?

— A brigád egy személyre jutó átlagos teljesítménye elérné a jól dolgozó idősebb szakmunkásokét — fogalmazza meg óvatosan.

— Megkapják ezért az elismerést?

— Véleményem szerint, meg. Nem kell azonnal favorizálni őket. Lesz még idejük megmutatni, hogy mire képesek.

A brigádvezető hiába csóválja a fejét. Szó szót követ, de a brigád nem kap pozitívabb értékelést. Igaz, hogy tavaly elnyerték a vállalat kiváló ifjúsági brigádja címet. Azért nem a szocialista címet, a bronz-, az ezüst- vagy az aranykorszorús jelvényt, mert ezekre külön-külön egy-egy évet kellene várni. Csupán az értékelési rendszer egyetlen pontjának nem felelt meg, s ez az „időtényező”. Ha a későbbiekben nem vesztik el a kedvüket, az idő nekik dolgozik. Persze, csak ha győzik kitartással, s tudnak hajózni a kétke-dés alkalmanként feltámadó ellenszélben.

Jámbor Ernő

Egy egészen kicsi kispolgár

Színés olasz film. Vincenzo Cerami regénye nyomán írta: Sergio Amidei és Mario Monicelli. Fényképezte: Mario Vulpiani. Zene: Giancarlo Chiaramello. Rendezte: Mario Monicelli. Főbb szereplők: Alberto Sordi, Shelley Winters, Vincenzo Crocitti.

A kispolgár bizony, ha egyszer vért szagol, bosszút állva nem néz se istent, se embert. Espedig azért, mert kispolgár. Egészen kicsi. És mint, nagy osztálya kis reprezentánsának, van mit vesztenie. Mondjuk a fiát. Véletlenül lelövik (Olaszországban az ilyen könnyen megy), fele-ge pedig belerokkan az esetbe. Mert a kispolgárt még az ág is húzza. De ő visszahúzza. Ha nincs ág, akkor sincs baj. Mert kerít helyette a keménységéről nem túllontúl ismert talján poljcia gyilkost, az igazit. A kispolgárnak már könnyű a dolga, hogy visszahúzzon, pontosabban visszaüssön, azazhogy teljesítse szociológiai hivatását. Tehát szadisztikus-faszitoid bosszút áll fia gyilkosán. Később ez a végző mondanó — ebből sportot csinál, mert ő ilyen. (Lásd a marxista szakirodalom vonatkozó részét.)

Nem akarjuk lelőni a csattanót. Elég, ha szegény kicsi kispolgár kicsi fiával

történik ilyesmi. Különbö- is egy társadalomtudományi alapított elképzeltó vontatósággal, funkciótlan naturalizmussal, bántóan szájbargva illusztráló filmben az ideológiailag felkészült nézőt nem érheti meglepetés. Hiszen *Alberto Sordi* játéka, a mű egyetlen valóban művészi teljesítménye sem az, hiszen tudjuk róla, milyen egyszerű színész. Azt teszi, amit nevéhez méltón elvárnak tőle.

Akárcsak a kispolgár. Akihez az irodalom, s általában a művészet eddig jóval keletlenebb volt. Mert alaposabban, hihetőbben, kevesebb tudalékos nagyképzéssel. Mert a kispolgárt szíveskedett ábrázolni. Bár most már pláne tudjuk, mennyire nem érdemli meg. Rákapt a vér ízére, terroristákat csapkod könnyedén fejbe franciakulccsal és melleskesen, jókat eszik közben. (Kispolgár ide vagy oda, a makaróninál kifejezetten irigyeltém.) Nem tudom, a valóságos nagy és kicsi kispolgárok mi mindent tennének meg imádott fiukért. Valószínűleg az összes elképzelhető rosszat, a főnöki talpnyalástól kezdve a szabdközművészségbe történő belépésig. (Országonként a megfelelő szervezet behelyettesítendő.) Azt viszont

tudom, méghozzá hitelt érdemlő forrásból (olasz lapok írták), hogy a nézők véleményeinek többsége az atya bosszúját inkább dicsérte, mint elítélte. Ennyire fejletlenek még ezek az olasz kis-, nagy-, nyárs- és honpolgárok.

A halál, a fasizmus, a szabadjára engedett emberi ösztön tehát könyökvédőt hord, minisztériumi íróasztalnál gürcöl — üzeni brószúraízüen *Monicelli*. Egy egészen kicsi, rossz filmben. *Domonkos László*

A megyei NEB ideji programja

A Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság tagjai legnap — *Tihanyi Ernő* általános elnökhelyettes vezetésével — megtartott ülésükön az ideji esztendő munkaprogramját tárgyalták meg és fogadták el. (Az ülésen a Központi Népi Ellenőrzési Bizottság képviselőiben jelen volt *Dunai Ferencc* né közgazdasági főosztályvezető és *Dani Csaba* gazdasági szakértő is.)

A népi ellenőrök részt vesznek néhány országos vizsgálatban; az energiagaz-

dálkodás helyzetét felmérve keresnek majd választ arra a kérdésre, miként valósultak meg a gyakorlatban a takarékos energiafelhasználás érdekében hozott intézkedések. Vizsgálják majd a megnövekedett létszámú általános iskolai korcsoportok nevelésének, oktatásának körülményeit; a lakosság közéleti tevékenységét. A megyei NEB figyelemmel kíséri a közművelődési törvény végrehajtását, s a bútoréllátás alakulását.